

**Brønshøj-Husum Lokaludvalgs høringssvar vedr.
Kommuneplansstrategien "Fremtidens
klimavenlige hovedstad"**

Brønshøj-Husum Lokaludvalg har med interesse læst og drøftet Kommuneplansstrategien (KPS23).

Lokaludvalget har drøftet vores input til intern høring af kommuneplansstrategien på fagudvalgsmøder i april i lokaludvalgets Byudviklingsudvalg, Miljøudvalg og Kulturudvalg. Lokaludvalget har drøftet og besluttet høringssvar på lokaludvalgsmøde den 27. april 2023.

Herunder er vores høringssvar. Vi har angivet, hvilke sider vores kommentarer omhandler.

Når dette høringssvar indimellem fremstår noget *kontant*, er det alene udtryk for, at vi er meget engageret i udviklingen af vores bydel og byen som sådan.

Generelt om opsætning og form

Lokaludvalget synes, at KPS23 som strategidokument fremstår noget rodet og uoverskuelig, hvilket svækker anvendeligheden for borgere, politikere eller embedsværk. Overskrifter og underskrifter kan med fordel opbygges mere systematisk og gøre dokumentet mere læsbart, med en opbygning der er logisk, stringent og sammenhængende.

De "slides", der blev vist på onlinemødet om KPS23, lagde op til en sådan struktur og kunne med fordel anvendes som model ved næste udgave. Her præsenteres først hvert tema og derefter gennemgås mål, baggrundsdata og arbejdsprogrammer systematisk inden for hvert af de overordnede temaer.

21. april 2023

Sagsnummer
2023-0117408

Dokumentnummer
2023-0117408-4

Sekretariatet for Brønshøj-
Husum Lokaludvalg
Kobbelvænget 65
2700 Brønshøj

EAN-nummer
5798009800275

s. 16-17 / Byvision for København - Storby for mennesker

Kulturmiljøer og kulturhistoriske spor omtales som vigtige for byens identitet, hvilket er fint, men rammerne for det dagligt levede kulturliv nævnes ikke. De fysiske rammer, der skal danne afsæt for at skabe et levende kultur- og fritidsliv, bør nævnes på linje med de fysiske rammer for uddannelse, sundhed og tryghed.

Der kunne med fordel stå:

*"Byen skal udvikles på en måde, så de fysiske rammer skaber de bedste forudsætninger for et hverdagsliv, hvor bæredygtig byudvikling, livskvalitet, **kultur**, sundhed og tryghed fortsat gør byen til en af verdens bedste byer at bo og leve i."*

s. 20-21 / Hovedstadsområdet vokser

Her nævnes en række meget vigtige mål for hovedstadsområdet: boliger, arbejdspladser, klima, kollektiv trafik, luftforurening, stormflodssikring, byrum og grønne arealer, men kultur- og fritidsfaciliteter som en vigtig del af infrastrukturen mangler. Det er det, der skaber identitet, og samler os om noget fælles. Kulturperspektivet mangler.

Der kunne med fordel stå:

*"Derfor skal hovedstadsområdet og regionen Greater Copenhagen være en sammenhængende og velfungerende storbyregion, som det er ukompliceret at flytte til, bo, arbejde og studere i - **med kulturelle tilbud, der binder sammen.**"*

Der bør nævnes et ekstra mål for Københavns udvikling under temaet Hovedstadsområdet vokser - Greater Copenhagen f.eks.:

"- At kultur- og sportsfaciliteter med dertil hørende overnatningsmuligheder udvikles i et samspil med nabokommunerne, så det bliver muligt at afholde større fælles regionale, nationale og internationale arrangementer i hovedstadsregionen, og så flere borgere i det voksende København kan få adgang til sådanne faciliteter."

s. 22-27 / Hovedstadsområdet vokser

Kort på s. 26-27 viser eksempler på igangværende byudviklingsprojekter. Tingbjerg/Bystævneparken mangler i oversigten s. 27 over store igangværende byudviklingsprojekter.

Hvor mange boliger er det, der planlægges at blive skabt her?

s. 40-41 / En by for alle

Under målene for Københavns udvikling nævnes, at København skal rumme dem, der ønsker at bo her; at der skal være min. 20 % almene boliger; at København skal være social, sund og tryk by, som hænger sammen på tværs af områder; at der skal sikres boliger til forskellige livsformer, boformer, familieformer og indkomster; at der skal sikres tilstrækkelige arealer til at bygge nye boliger.

Der savnes mål, der beskriver:

"- At der skal skabes byrum, hvor indretning motiverer til fysisk aktivitet og kulturelle oplevelser, grønne områder, der fremmer fysisk og mental sundhed og giver plads til ro og fordybelse."

"- At der skal skabes rammer for nye lægehuse i både eksisterende og nye byområder på linje med andre centrale funktioner."

Dette nævnes i den beskrivende tekst, men bør fremhæves som mål.

Der mangler data for, hvor mange personer, der bor i hver af boligerne, og forventes at skulle bo i de nuværende og kommende. Der savnes data og en diskussion af mobilitet ikke kun i forhold til transport men i høj grad også i boligmarkedet, som kan vise livsforløb og forskellige gruppers anvendelse af forskellige boligformer i et livsforløb.

Andelsboligformen som en særlig kollektiv boligform nævnes ikke i denne sammenhæng. Kun almene boliger.

Bofællesskaber er der meget få af i København. Det er en anden kollektiv boform, som kan være både privat (lejer og

ejer) og alment finansieret. Der savnes data og målbeskrivelser for disse to boligformer.

s. 44-47 / Sammenhængende by

Det er meget snævre sammenhænge mellem tilstødende områder, der nævnes og tegnes på kortet side 44-45. Der nævnes adgange til grønne arealer, men ikke noget om lette adgange til arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner og kulturfaciliteter, der i dag især ligger i indre by/Valby/Frederiksberg/Amager langt fra Tingbjerg.

Det er ikke nok med bedre adgang mellem Husum, Tingbjerg og Gladsaxe. Tingbjerg skal netop kobles til de centrale dele af København, hvor uddannelsesinstitutioner/erhvervsuddannelser og arbejdspladser ligger. Derfor bør der bygges metro. Alternativt skal flere arbejdspladser (se bemærkninger under kapitel om "Erhverv, turisme, hoteller") og uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner etableres også i Vanløse, Brønshøj-Husum, Bispebjerg. Det er forudsætningen for en sammenhængende by, hvor alle borgere har let adgang til og mulighed for at leve og arbejde i en blandet bydel med både blandede boliger, detailhandel, serviceerhverv, kreative og innovative virksomheder, håndværksvirksomheder og ikke mindst erhvervsuddannelsesinstitutioner. Arealer skal afsættes så dette kan muliggøres både i gammel boligmasse og ikke mindst i byudviklingsområderne.

Under overskriften "En by, der vokser" s. 46 står der, at byudviklingen fortrinsvis skal ske gennem omdannelse af nedslidte industri og havnearealer. I den forbindelse er det vigtigt også at fremme alternative kulturmiljøer, da kulturen er en fællesskabsfremmende faktor i byudviklingen.

s. 52 / En by der vokser

Her nævnes kultur- og fritidsfaciliteter under behovet for kommunale velfærdstilbud i nye byudviklingsområder. Her nævnes de nye potentialer i byens rum og nedlagte bygninger. Et rigtig fint afsnit om integrering af kultur- og fritidsfaciliteter til nye samlende fællesskaber.

Til gengæld savnes der målbeskrivelser, som i de andre kapitler.

Der savnes kort og data med angivelse af hvor diverse institutioner, kulturinstitutioner, idrætshaller, biblioteker etc. er placeret og hvor mange, der benytter dem, så det kan tydeliggøres, hvilke skævvridninger og mangler, der er i byen set i forhold til befolkning og befolkningstilvækst.

Beskrivelsen af anlægsplaner i 2023 giver ikke det overblik man har brug for i en kommuneplanstrategi. Vi har brug for data, der viser, hvad vi har, og hvad der fremadrettet er behov for i forhold til de mål, der sættes.

s. 54-55 / Behov for nye arealer

Under områder med potentialer for byudvikling nævnes Tingbjerg og Bystævneparken for første gang. De områder, der fremhæves, er Kløverparken, Refshaleøen, Ydre Nørrebro og Ydre Østerbro og Lynetteholm.

Bellahøj og Bellahøjmarken nævnes slet ikke som et område, der potentielt har meget at tilbyde - ikke mindst i form af arealer til fritids- og kulturaktiviteter og måske også som sted til overnatning/hotel/vandrehjem i vores del af byen.

s. 56-57 / Dilemma - Boliger og sammenhængende by

Her savnes målbeskrivelser, som i de andre kapitler.

Der er til gengæld en beskrivelse af arbejdsprogram for kommuneplan 2024 for dette tema, men ikke et arbejdsprogram for den samlede strategi. I opsamlingen af arbejdsprogrammet for 2024 nævnes alene behovet for flere arealer til boliger (ungdomsboliger, almene boliger, fastholdelse af nuværende bestemmelser om boligstørrelser med evt. justering af byggeriet af de større familieboliger) og den sociale balance i alle dele af byen.

Desuden nævnes behovet for en række vurderinger af, hvordan byggeri af ejerboliger kan fremmes, og hvordan administrationsgrundlaget for almene boliger kan justeres, så bl.a. der kan komme større variation i boligtyper og ejerformer i eksisterende almene områder.

Her nævnes hverken kvalitet, klima, kultur, rekreative områder - kun kvantitet, antal boliger, boligstørrelser, boligformer, ejerformer.

s. 60-63 / Erhvervsudvikling og Turisme

Fokus er på, at København skal være en vidensby med innovative virksomheder og uddannelser med særlig plads til byens kreative erhverv og håndsværkerhverv, butikso- og oplevelsescentre, alsidige indkøbsmuligheder og turisme, der skal udvikles bæredygtigt.

Målbeskrivelsen er her fin med de nævnte 7 mål, men kunne med fordel udvides med mål om

"- At sikre en fordeling af hotelkapaciteter ved udarbejdelse af et administrationsgrundlag for placering af nye hoteller i hele København."

"- Et mål for udvikling af turisme herunder grøn turisme til hele byen koblet til en udvikling af potentielle attraktioner."

Det fastslås, at den øgede turisme kan være et problem for beboerne - særligt i Indre By. Et forslag er, at kommunen derfor skulle arbejde for en mere distribueret oplevelsesinfrastruktur i hele København, så turismen spredes ud i en større del af byen. Det fungerer fint i andre storbyer, som f.eks. Berlin.

I Brønshøj-Husum kan vi nævne følgende eksempler på turistattraktioner: Vestvolden/Fæstningsvolden, Utterslev Mose, Brønshøj Vandtårn, Bellahøj med Friluftsscenen, Tingbjerg som særligt mangfoldigt boligområde med masser af kultur- og fritidstilbud samt Bystævneparken som et eksperimentelt nyt boligområde, der lever op til de mest kreative klimatilpasningsmål og CO2 neutrale byggerier. Et udstillingsvindue for hvad der kan lade sig gøre, når man har som ambition at være klimavenlig.

s. 70-71 / Dilemmaer - Erhverv og turisme

I dette afsnit præsenteres arbejdsprogram for 2024. I opstillingen af hvad København gør/har gjort i 2023 nævnes en række vigtige analyser og vurderinger, som Københavns kommune er i gang med.

Her nævnes en række vigtige initiativer herunder genopretningsplan for hovedstadens turisme og markedsføringspartnerskaber for hovedstadens turisme og samspil mellem storby-, kyst-, kultur- og naturturisme.

Disse initiativer kunne med fordel indarbejdes som mål i kommunalplansstrategien, da disse vurderinger formodentlig netop skal anvendes til at sætte retningen for udviklingen af Hovedstadsområdet og København og dermed formuleres i strategien og senere kommuneplanen.

s. 72-77 / Klimaby med plads til natur, kultur og fritid

Beskrivelsen af plads til rekreative og kulturelle tilbud, der understøtter et sammenhængende kultur- og fritidsliv for københavnernes, samt grøn natur og klimaløsninger er fin.

Strategien er, at flere ting skal integreres på den samme plads. Det er for så vidt rigtigt og godt, men det kræves fortsat, at der afsættes plads og de rette udviklingsmuligheder af de nødvendige faciliteter i bygninger, på åbne områder, parker og torve i byplanlægningen, så det er muligt med en fleksibel brug af åbne rum, torve, bygninger. Som eksempel kan nævnes Vestvolden, Utterslev Mose, Tingbjerg Idrætspark, Brønshøj Kulturakse, Bellahøj Friluftsscene og Bellahøjmarken.

Målbeskrivelserne på s. 74 er fine. I den efterfølgende forklarende tekst og kort savnes en præcisering af vores bydels potentialer og åbenlyse muligheder.

s. 76-79 / Grønne område og Grønt og blå København

Planlægning af tiltag til fremme af biodiversitet vil være et af hovedelementerne i den kommende byudvikling og byfornyelse i København og vil som sådan være et væsentligt element for planlægning på tværs af kommuneplanrammerne. Målsætningerne i den nye biodiversitetsstrategi for København bør derfor være en naturlig del af kommuneplanstrategien og fremstå i samme form som i biodiversitetsstrategien for at undgå tvivl om hvilke strategimål, der har første prioritet.

For at gennemføre ambitionerne om København som en grønnere by med øget biodiversitet vil det være afgørende at understøtte udvikling og etablering af et rigere insekt

og planteliv i grønne korridorer, der kan forbinde mere grønne bydele som fx Brønshøj-Husum med den indre bys brokvarterer og skabe et grundlag for en øget artsrigdom i disse områder.

Det blå bør nævnes i lighed med det grønne - så det også matcher teksten senere bl.a. i afsnittet om klimaby. Det kan gøres enkelt ved konsekvent at skrive grønne/blå i stedet for grønne.

Seks områder er nævnt på kortet s. 78-79, men et syvende og ottende nemlig Vestvolden fra Utterslev til Kalveboderne og Bellahøjmarken kan begge med fordel nævnes. Kortene viser godt nok, at der er en erkendelse af Vestvolden som sted, men der skal langt mere fokus på og investering i disse områder for, at potentialet kan udvikles.

Det er godt med mål om forbedring af kvaliteten af byens vandområder, men det bør være helt klart, at der også er tale om søer og vandløb. Generelt bør der stå grøn/blå hver gang, der står grøn. Det glemmes tilsyneladende ofte, herunder det sidste mål om investeringer i grønne områder. Det blå bør også have investeringer. Københavns Kommune er lovgivningsmæssigt forpligtiget til at få forbedret sine vandmiljøer inden 2027 eller som minimum kunne pege på, hvordan denne indsats vil blive finansieret og gennemført i årene fremover.

s. 80-81 / Kultur og fritid

Her kommer kultur og fritid klart ind og er fint beskrevet, men kan med fordel omformuleres som målbeskrivelser.

s. 82-83 / Dilemma - Klima, natur, kultur og fritid

Arbejdsprogrammet 2024 og "det gør Københavns Kommune også" kunne med fordel formuleres som en fremadrettet strategi, når vi nu arbejder med en 12-årig plan. For der er langt igen, inden vi når det beskrevne, med det tempo vi ser pt.

Der bør også nævnes indsatser i Utterslev Mose, fæstningskanalen og åsystemet - f.eks. at prioritere et helhedssyn på hele systemet, så det både får en miljø- og biodiversitetseffekt, men også den effekt at de rørlagte

åstrækninger, der skal blotlægges, faktisk indeholder noget, der er bedre end kloakvand. Indsatser der flugter med kommunens nye strategi for biodiversitet, der eksplicit har en målsætning om at forøge overfladearealet af de ferske vande med 10% inden 2050 ved bl.a. at åbne det rørslagte åsystem mellem Emdrup Sø og de indre søer. Bispebjerg og Brønshøj-Husum Lokaludvalg har sammen netop udgivet en større rapport, der anviser en række mulige indsatser, der relativt billigt kan bidrage til større biodiversitet og understøtte opfyldelse af vandrammedirektivets målsætninger på måder.

Det er blevet nævnt ved den tidligere inddragelse (bl.a. til Åbent Rådhus), at kommuneplanen ikke er velegnet til at regulere noget, der ligger under jorden eller under vandet, men afsnittet om ålegræs m.v. i havnen vidner om, at man sagtens kan regulere noget under vandets overflade - af hensyn til borgernes anvendelse af vandet og biodiversiteten.

s. 86-87 / Kulturarv

Målbeskrivelser og efterfølgende beskrivelser af kulturarven og kulturarvens potentiale i byudviklingen er rigtig fine.

Atter nævnes kun eksempler fra Indre By og Amager. Man kunne godt vælge at komme med eksempler fra andre bydele.

s. 88-89 / Byens sjæl

Bellahøj og Tingbjerg kunne også nævnes her på linje med de andre områder, der nævnes.

s. 90-91 / Kulturmiljøer

Bevarelse af kulturmiljøer. Her nævnes en række vigtige miljøer, men torve nævnes ikke og heller ikke fæstningsanlæg som Vestvolden, som er et kæmpe forsvarsværk.

Punkt 8 om Bellahøjhusene er fint, men der savnes omtalen af det store friluftsanlæg, som netop er knyttet til det almene byggeri, og en del af et omfattende kommunalt ejet område, som der er store potentialer i at udvikle.

s. 92-93 / Dilemma - Byens sjæl og kulturarv

To rigtige vigtige spørgsmål stilles på s. 92. De ligger også i målbeskrivelserne.

Til spørgsmålet "Hvilke typer boligbyggeri ønsker københavnernes i fremtiden at bo i, og hvordan kan ny tæt bebyggelse i form af karreer, rækkehuse og punkthuse være med til at styrke og videreudvikle Københavns identitet og særlige karaktertræk?" kunne man tilføje - "*som klimavenlig og sammenhængende by*".

Ja, vi kunne jo starte med den nye bydel Bystævneparken og Tingbjerg.

Med venlig hilsen

Christoffer Rosenkrands
Forperson for Brønshøj-Husum Lokaludvalg

UDKAST